

COMUNICAT STAMPA

**Presentazion dla compres nueves: i retrac
di genitores de Luis Trenker,
lëures de Ignaz Stolz
(1938)**

**n venerdì, ai 10 de fauré 2012, dala 11.00
tl Museum Gherdëina a Urtijëi.**

Saluc:

Dr. Wolfgang Moroder, Presidënt dl Museum Gherdëina
autoriteies

Ntroduzion:

Dr. Carl Kraus

Cun na selezion dla ntervista de Carl Kraus a Luis Trenker dl 1983
sun si ancunteda cun l pitëur Ignaz Stolz.

Tl Museum de Gherdëina a Urtijëi vëniel cunservà dal 2004 l'arpejon artistica de Luis Trenker. Na prima culezion de ogeg persunei ti fova bele unida duneda al Museum dai erpes n l ann 1990.

De gra al bel cuntribut da pert dla **Fundazion Cassa dl Sparani de Südtirol** y de **persones privates** àn pudù cumpré doi de bela pitures di genitores de Luis Trenker, lëures de Ignaz Stolz dl 1938.

La compres nueves:

Canche Ignaz Stolz y Luis Trenker se à cunesciù ti ani vint a Bulsan fova chësta n'ancunteda de doi personaliteies scialdi defrëntes te fases de vita defrëntes.

L plu vedl di trëi fredesc moleri Stolz, nasciù n l ann 1868 a Bulsan, ova ntëur i 50 ani y fova sun la colm de si atività artistica, recunesciù sibe coche pultretist sciche nce coche criadëur de cumposizions biblich-mitologiches. Si opera prinzipliela „La fëna de Potifar“, ispirà dai vedli mòstri, ma nce da Egger-Lienz, ie de chëi ani.

Luis Trenker, nasciù tl 1892 a Urtijèi, ova ntlèuta n trènt'ani y studiova mo al'Università Tecnica de Graz. Do che l ova tl 1924 stlut jù si studies menovel a Bulsan n si studio d'architettura deberieda cun Clemens Holzmeister. Te chëi ani ova l arpizadëur apasciunà nce bele suzes coche atëur. Cun si carater daviert y si ueia de fé fovel propi l cuntre de Ignaz Stolz, che fova plutosc stlut, speve y desfidënt. Purempò ie Trenker jit a crì l moler plu iedesc te si atelier tla streda Leonardo da Vinci a Bulsan l nvia n iede nchinamei a jì pea cun ël al'opera de Unieja, de chëla che Stolz fova restà ntujiasmà dassënn, coche Trenker se lecurdova plu tert. Dl 1924 fova Stolz y Trenker tramedoi reprejentei cun si lëures y schizes pra la Biennale de Bulsan.

Te chëi ani à Ignaz Stolz nce fat n prim retrat de Luis Trenker che mostra tlermënter si cualiteies de pultretist. Pervia dla sensibltà tla caraterisazion che ne ie nia sëuraciariada à chësta pitura cun si realism da marueia na gran vivanda.

Na mprescion scialdi plu eroica nes dà alincontra l segundo retrat de Luis Trenker che Stolz à fat cater ani do: Trenker ova ntant dat su si lëur de architèet per se dediché defin al film. Dl 1928 àl cun „Kampf ums Matterhorn“ presentà si prim film coche regist y ie pona jit a sté a Berlin.

Sies ani do à Trenker, che fova ntant cunesciù da duc pervia de si films, p.e. „Der verlorene Sohn“ (1933/34) y „Der Kaiser von Kalifornien“ (1935/36), nciarià l pitëur de fé n retrat de si genitores, l pere Jakob Trenker, moler y nduradëur, y de si fëna Carolina, nasciuda Demetz, fia de bera Ferdinand Demetz dla „Cdemia“ (uele sun tëila, uniun de 57 x 47 cm). Per tramedoi pultrec à Stolz cris ora l retrat a mesa figura cun n sotfonz vërt pulsënt dovia che straporta la figures tla natura liedia. Defrënta ie la caraterisazion dla doi figures: Sce Jakob Trenker nes vën presentà segur y dala trieva semea l'esprescion dl mus de Carolina Trenker plu cumpressa ma nce plu melsegura – scebën che la porta l bel guant da paruda dala gherdëina. Aldò che l se l à anutà te si liber de schizes à l pitëur ai 30 de nuvëmber 1938 giapà n unorar de 1.000 lire.

l retrac de Jakob y Carolina Trenker toca pra i ultimi lëures cumisciunei che Ignaz Stolz à mo fat dan la Segonda Viera Mundiela. Ma nce per Luis Trenker diventova l rai d'azion danter fascism y nazionalsozialism for plu strënt. D'ansciuda dl 1940 se àl fat meludëi pra l guviern nazist per avëi cundanà la persecuzion di judieres y la descriminazion leterera y à lascià l paesc per jì a lauré a Roma.

l retrac de Jakob y Carolina Trenker dl 1938 ne ie nia mé operes d'ert de valor y n gran arichimënt per la culzeion dl Museum de Gherdëina, ma les ie nce documënc nteressanc per la biografia de Luis Trenker y n generel per la storia zariëusa de Südtirol de chëi ani.

(C. Kraus)

Info:

MUSEUM GHERDĒINA

Cësa di Ladins, streda Rezia 83

Persona de cuntat: Dr. Paulina Moroder, Diretëura

Tel 0471 797554 – www.museumgherdeina.it